II

(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 18 november 1997

betreffende steun die België (Waals Gewest) voornemens is te verlenen voor de teelt van noch voor voeding, noch voor vervoedering bestemd winterkoolzaad

(kennisgeving geschied onder nummer C(1997) 3697)

(Slechts de tekst in de Nederlandse en in de Franse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(98/541/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Gelet op Verordening nr. 136/66/EEG van de Raad van 22 september 1966 houdende de totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector oliën en vetten [1], laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1581/96 [2], en met name op artikel 33,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 1765/92 van de Raad van 30 juni 1992 tot instelling van een steunregeling voor producenten van bepaalde akkerbouwgewassen [3], laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1422/97 [4],

Na overeenkomstig artikel 93, lid 2, eerste alinea, van het Verdrag belanghebbenden te hebben aangemaand hun opmerkingen kenbaar te maken,

Overwegende hetgeen volgt:

I

De Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie heeft de Commissie bij schrijven van 5 december 1994, geregistreerd op 7 december 1994, overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag van de in hoofde genoemde ontwerpsteunmaatregel in kennis gesteld.

De Commissie heeft bij schrijven nr. SG(95) D/3326 van 20 maart 1995 ten aanzien van genoemde maatregel de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag ingeleid en de Belgische regering en de andere lidstaten alsmede overige belanghebbenden langs de weg van een mededeling in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* [5], aangemaand om hun opmerkingen kenbaar te maken.

Noch de Belgische autoriteiten, noch derden hebben opmerkingen ingediend.

Aangezien met name de Belgische autoriteiten geen opmerkingen hebben ingediend, is, om de hierna uiteengezette redenen, de twijfel over de verenigbaarheid van de betrokken maatregelen met het Verdrag niet weggenomen.

II

De maatregelen waartegen de Commissie de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag heeft ingeleid, bestaan uit premies voor de productie van noch voor voeding, noch voor vervoedering bestemd winterkoolzaad. De premie bedraagt 2 000 BEF/ha (± 50 ECU) voor noch voor voeding, noch voor vervoedering bestemd

[1] PB 172 van 30. 9. 1966, blz. 3025/66.
[2] PB L 206 van 16. 8. 1996, blz. 11.
[3] PB L 181 van 1. 7. 1992, blz. 12.
[4] PB L 196 van 24. 7. 1997, blz. 18.
[5] PB C 142 van 14. 5. 1996, blz. 4.

winterkoolzaad dat wordt geteeld op braakgelegde grond die overeenkomstig de wetgeving van de Gemeenschap en overeenkomstig de nationale wetgeving voor een premie voor het uit productie nemen van landbouwgrond in aanmerking komt.

De premie wordt toegekend voor ten minste één en ten hoogste twintig hectare per agrarisch bedrijfshoofd. Op de premieontvanger rusten de volgende verplichtingen:

— een teeltcontract sluiten als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 334/93 van de Commissie [1], laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2991/95 [2], waarbij uitvoeringsbepalingen worden vastgesteld betreffende het gebruik van uit productie genomen grond voor de productie van grondstoffen voor de vervaardiging van niet specifiek voor voeding of vervoedering bestemde producten;

— de teeltmethoden (bemesting, gewasbescherming) toepassen die in detail zijn beschreven in de „Charte environnement" (het Milieuhandvest) voor de teelt van noch voor voeding, noch voor vervoedering bestemd winterkoolzaad.

III

In haar aanmaning heeft de Commissie met de volgende factoren en overwegingen rekening gehouden:

Volgens de Belgische autoriteiten is de steun bedoeld om nieuwe afzetmogelijkheden te vinden en de landbouwproductie te diversifiëren. Voorts wordt, volgens die autoriteiten, met de maatregel beoogd een bijdrage te leveren tot een betere bescherming van het milieu door aanpassing van de teeltmethoden aan de „Charte environnement".

Bij haar onderzoek van de ontwerpsteunmaatregel is de Commissie tot de bevinding gekomen dat de steun, aangezien het bedrag ervan naar gelang van de oppervlakte wordt berekend, geen duurzaam effect heeft op de ontwikkeling van de sector en moet worden beschouwd als steun voor de bedrijfsvoering die, volgens vast beleid van de Commissie, onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt; dergelijke steun heeft namelijk als rechtstreeks gevolg dat de betrokken marktdeelnemers betere productie- en afzetmogelijkheden krijgen dan andere marktdeelnemers, zowel op het nationale grondgebied als in de andere lidstaten, die niet voor vergelijkbare steunmaatregelen in aanmerking komen.

De nationale steun wordt toegekend ter bevordering van de teelt van een gewas waarvoor de regels van een gemeenschappelijke marktordening gelden. Volgens de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen moeten die voorschriften worden beschouwd als een volledig en afgerond geheel dat de lidstaten voor aanvullende maatregelen in positieve of negatieve zin geen ruimte laat. Bijgevolg komt deze nationale steunmaatregel niet in aanmerking voor de afwijkingen waarin in artikel 92, lid 3, van het Verdrag is voorzien.

Wat betreft het feit dat de steun wordt toegekend in de context van de bepalingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, moet worden vastgesteld dat noch Verordening (EEG) nr. 1765/92, noch Verordening (EEG) nr. 334/93 de lidstaten toestaan boven de communautaire compensatie voor braakgelegde grond waarop niet voor voeding, noch voor vervoedering bestemde gewassen worden geteeld, aanvullende steun toe te kennen.

Aangezien de steun wordt toegekend voor de teelt van gewassen op grond die onder de bij Verordening (EEG) nr. 1765/92 ingestelde regeling valt, wordt met die steun de in die verordening vervatte regeling geschonden die uit een interventieregeling bestaat die op stabilisatie van de markten in het kader van de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten is gericht (zie artikel 13 van Verordening (EEG) nr. 1765/92).

Elke interventie van de staten op het door Verordening (EEG) nr. 1765/92 bestreken gebied staat daarom gelijk met een staatsinmenging in het „volledige en afgeronde geheel" waarvan het Hof van Justitie herhaalde malen heeft onderstreept dat het tot de bevoegdheid van de uitsluitende Gemeenschap behoort.

Wat het voornemen van de Belgische autoriteiten betreft om de bescherming van het milieu te verbeteren, herinnert de Commissie eraan dat, aangezien het hier om braakgelegde grond gaat, artikel 7, lid 3, van Verordening (EEG) nr. 1765/92 van toepassing is; daarin is bepaald dat de lidstaten voor de braakbedoelde grond milieubeschermingsmaatregelen toepassen, rekening houdend met de specifieke situatie van de uit productie genomen grond. Daarom moet de toepassing van met de eisen inzake milieubescherming verenigbare teeltmethoden dan ook worden beschouwd als nakoming van een reeds uit hoofde van de wetgeving van de Gemeenschap opgelegde verplichting.

Bovendien verbiedt artikel 10 van Verordening (EEG) nr. 2078/92 van de Raad [3], laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2772/95 van de Commissie [4], om voor braakgelegde grond voor de niet voor voeding, noch voor vervoedering bestemde teelt van gewassen, aanvullende nationale steun te verlenen ten opzichte van de steun op grond van die verordening (welke steun niet mag worden toegekend voor de verwezenlijking van milieubeschermingsprogramma's op braakgelegde grond die voor de teelt van noch voor voeding, noch voor vervoedering bestemde gewassen wordt gebruikt).

De betrokken nationale maatregel lijkt dan ook onverenigbaar met artikel 10 van Verordening (EEG) nr. 2078/92.

IV

Bij artikel 33 van Verordening nr. 136/66/EEG worden de artikelen 92, 93 en 94 van het Verdrag van toepassing verklaard op de productie van en de handel in de in artikel 1 bedoelde producten, onverminderd andersluidende bepalingen in die verordening.

[1] PB L 38 van 16. 2. 1993, blz. 12.
[2] PB L 312 van 23. 12. 1995, blz. 9.
[3] PB L 215 van 30. 7. 1992, blz. 85.
[4] PB L 288 van 1. 12. 1995, blz. 35.

Ook winterkoolzaad is een van die producten.

Op grond van artikel 92, lid 1, van het Verdrag zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm dan ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt.

De hierbedoelde maatregel is een vorm van steun in de zin van artikel 92, lid 1, van het Verdrag.

Deze maatregel verbetert namelijk de economische positie van de begunstigde bedrijven ten opzichte van hun concurrenten die deze steun niet krijgen. Bijgevolg vervalst deze maatregel de mededinging in voornoemde zin of dreigt hij de mededinging in die zin te vervalsen.

Gezien enerzijds de waarde van het handelsverkeer in koolzaad (1995: uitvoer uit België (Luxemburg inbegrepen) naar de overige lidstaten: 7,81 miljoen ECU; uitvoer van de overige lidstaten naar België (Luxemburg inbegrepen): 71,37 miljoen ECU [1]), alsmede anderzijds de Belgische productie (18 900 ton) ten opzichte van die van de overige lidstaten (8,05 miljoen ton) [2] kan deze steun een nadelig effect hebben op het handelsverkeer tussen de lidstaten wanneer daardoor de nationale productie wordt bevoordeeld ten koste van de invoer uit de overige lidstaten.

In dit verband zij met nadruk erop gewezen dat ook het feit dat het bedrag van de steun betrekkelijk gering is of dat het bedrijf dat de steun ontvangt vrij klein is, niet a priori uitsluit dat het handelsverkeer tussen lidstaten nadelig wordt beïnvloed.

Gezien het voorgaande is de betrokken steunmaatregel een maatregel die beantwoordt aan de in artikel 92, lid 1, van het Verdrag vastgestelde criteria inzake steunmaatregelen van de staten.

Er bestaan echter uitzonderingen op het in artikel 92, lid 1, van het Verdrag vastgestelde beginsel van onverenigbaarheid van steunmaatregelen met het Verdrag.

V

De in artikel 92, lid 2, vervatte afwijkingen zijn in dit geval duidelijk niet van toepassing. De Belgische autoriteiten hebben zich dan ook niet erop beroepen.

De in artikel 92, lid 3, van het Verdrag vastgestelde afwijkingen moeten bij onderzoek van elk regionaal of sectoraal steunprogramma of van elk individueel geval waarin een algemene steunregeling wordt toegepast, strikt worden geïnterpreteerd.

Afwijkingen mogen met name alleen worden toegestaan wanneer de Commissie kan vaststellen dat de steun voor de verwezenlijking van een van de bewuste doelstellingen noodzakelijk is. Deze afwijkingen toestaan voor steunmaatregelen waartegenover niet een dergelijk tegenwicht staat, zou erop neerkomen dat wordt geduld dat het handelsverkeer tussen lidstaten wordt geschaad en mededingingsdistorsies worden getolereerd waarvoor geen redenen van communautair belang bestaan, en dat daarmee tegelijk ongerechtvaardigde voordelen voor economische subjecten uit bepaalde lidstaten worden aanvaard.

In dit geval is er geen enkel tegenwicht van bovenbedoelde aard tegenover deze steunmaatregel. De Belgische regering heeft immers geen enkel argument aangevoerd, en de Commissie heeft deze ook niet kunnen ontdekken, op grond waarvan zou kunnen worden vastgesteld dat de betrokken steunmaatregel aan de voorwaarden voor de toepassing van een van de in artikel 92, lid 3, van het Verdrag genoemde afwijkingen beantwoordt.

Het betreft geen maatregelen om, in de zin van artikel 92, lid 3, onder b), de verwezenlijking van een belangrijk project van Europees belang te bevorderen, aangezien deze steunmaatregel door de gevolgen die hij voor het handelsverkeer kan hebben, tegen het gemeenschappelijk belang indruist.

Het betreft ook geen maatregel tot opheffing van een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat, als bedoeld in diezelfde bepaling.

De steunmaatregel is evenmin aangemeld als een regionaal gerichte steunmaatregel in de zin van artikel 92, lid 3, onder a), van het Verdrag.

Steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te bevorderen, kunnen door de Commissie als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt uit hoofde van artikel 92, lid 3, onder c), van het Verdrag worden aangemerkt, mits de steunmaatregel:

— de voorwaarden voor het handelsverkeer niet zodanig verandert dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad;

en

— de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën vergemakkelijkt, doordat de afzet van hun specifieke producten wordt bevorderd.

Steunmaatregelen in de zin van artikel 92, lid 1, van het Verdrag, vervalsen per definitie de mededinging of dreigen die te vervalsen, maar op grond van artikel 92, lid 3, onder c), kunnen dergelijke steunmaatregelen alleen dan automatisch worden veroordeeld wanneer de mededinging er in zodanige mate door wordt vervalst of dreigt te worden vervalst dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

In dit geval nu verzet het gemeenschappelijk belang, gezien de in deel III vermelde inbreuken op de communautaire bepalingen, zich beslist tegen toekenning van de betrokken steun.

[1] Comext 2.
[2] Eurostat.

Bijgevolg stelt de Commissie vast dat deze steunmaatregel niet in aanmerking kan komen voor de in artikel 92, lid 3, onder a) en c), bedoelde afwijkingen voor maatregelen om de economische ontwikkeling van bepaalde gebieden te vergemakkelijken of te bevorderen en evenmin voor de onder c) bedoelde maatregelen om bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken of te bevorderen.

Bijgevolg komt deze steunmaatregel voor geen enkele van de afwijkingen als bedoeld in artikel 92 van het Verdrag in aanmerking en dient deze maatregel als onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt te worden beschouwd. De steun mag derhalve niet worden toegekend,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De in artikel 2 van het ontwerpbesluit van de regering van het Waalse Gewest voorziene steun inzake de toekenning van een premie voor de productie van noch voor voeding, noch voor vervoedering bestemd winterkoolzaad is op grond van artikel 92 van het EG-Verdrag onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en mag niet worden toegekend.

Artikel 2

De Belgische regering deelt de Commissie binnen twee maanden na kennisgeving van deze beschikking mee welke maatregelen zij heeft genomen om aan deze beschikking gevolg te geven.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot het Koninkrijk België.

Gedaan te Brussel, 18 november 1997.

Voor de Commissie
Franz FISCHLER
Lid van de Commissie